

Nr 54

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om tillverkning av sprit och vin, m. m.

I en den 23 mars 1961 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 122, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om tillverkning av sprit och vin;
- 2) förordning om försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat;
- 3) förordning om ändring i förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) angående skatt å spritdrycker och vin; samt
- 4) förordning om ändring i förordningen den 18 juni 1864 (nr 41 s. 1) angående utvidgad näringsfrihet.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här återges följande.

I propositionen framlägges förslag till ny lagstiftning om tillverkning av sprit och vin samt om försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat. Förslaget innebär en förenkling och modernisering av nu gällande bestämmelser på området, uppdelade på ett flertal olika författningar, som i stor utsträckning är av relativt gammalt datum.

Den nya lagstiftningen är avsedd att träda i kraft den 1 juli 1961.

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning om tillverkning av sprit och vin

Härigenom förordnas som följer.

Allmänna bestämmelser

1 §.

Med *sprit* förstås vara, som innehåller etylalkohol i en koncentration av mer än 2,25 volymprocent eller, såvitt avser icke flytande vara, 1,8 viktprocent. Med tillverkning av sprit förstås varje förfarande, varigenom etylalkohol i sådan koncentration framställes eller utvinnes. Såsom sprit skall dock icke anses vin eller maltdryck. Ej heller utgör framställning av dylik vara tillverkning av sprit.

Till vin hänföres dryck, som är framställd genom alkoholisk jäsning av saft från druvor, bär, frukt eller andra växtdelar och som håller mer än 2,25 men ej mer än 22 volymprocent etylalkohol. Med tillverkning av vin avses varje förfarande, varigenom vin sålunda framställles.

Tillverkare kallas den som bedriver yrkesmässig tillverkning av sprit eller vin. Med *partihandelsbolaget* förstås det i rusdrycksförsäljningsförordningen omnämnda partihandelsbolaget.

2 §.

Tillverkning av sprit eller vin må ej bedrivas utan tillstånd av Kungl. Maj:t.

Utän hinder av förordningens föreskrifter må dock var och en i hemmet framställa vin för eget behov.

Utän iakttagande av bestämmelserna i 4—6 §§ denna förordning må, under den kontroll och de villkor i övrigt som kontrollstyrelsen prövar erforderliga, framställas sprit och vin för vetenskapligt ändamål eller försöksvis för tekniskt ändamål.

Rening av sprit, avsedd för förbrukning inom riket, må bedrivas endast av partihandelsbolaget.

3 §.

Kontroll över tillverkning av sprit och vin utövas av kontrollstyrelsen, som äger utfärda de föreskrifter rörande redovisning och särskilda kontrollanordningar som styrelsen finner erforderliga för kontrollens utövande.

Det åligger tillverkare att på anfordran av kontrollstyrelsen lämna tillträde till de lokaler och förvaringsställen som användas i verksamheten, tillhandahålla handelsböcker och övriga handlingar hörande till verksamheten samt utan ersättning biträda med behövlig handräckning och lämna erforderliga varuprov. Kontrollen skall såvitt möjligt ske på sådant sätt och på sådan tid att den icke förorsakar hinder i tillverkarens verksamhet. Tillverkare åligger även att lämna kontrollstyrelsen de uppgifter som erfordras för upprättande av statistik över sprit- och vintillverkningen.

Beslut, som kontrollstyrelsen meddelat enligt denna förordning, länder omedelbart till efterrättelse, där ej annorlunda särskilt förordnas.

Tillverkningstillstånd m. m.

4 §.

Tillstånd att tillverka sprit eller vin skall gälla tills vidare och må av Kungl. Maj:t indragas, när skäl därtill äro. Innan beslut om indragning meddelas, skall tillverkaren beredas tillfälle att yttra sig.

Den som erhållit tillstånd som i första stycket sägs eller övertager rörelse som där avses skall hos kontrollstyrelsen i förväg göra anmälan om dagen för upplagandet av tillverkningen eller för övertagandet. Anmälan skall även göras om nedläggande av och, såvitt fråga är om tillverkningsställe där kontrolltjänsteman finnes, om avbrott i tillverkning.

5 §.

Tillverkare äger förfoga över sprit och vin, som av honom tillverkats, endast för försäljning till partihandelsbolaget, för export och, efter tillstånd av kontrollstyrelsen, för användning i egen rörelse, så ock för försäljning enligt bestämmelserna i förordningen om försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat.

6 §.

Kan i fråga om sprit, som tillverkats av potatis eller spannmål och som tillverkare levererar till partihandelsbolaget, frivillig överenskommelse ej nås om pris eller leveransvillkor i övrigt, skall avgörande träffas av en särskild prisenämnd, om tillverkaren eller bolaget det påfordrar. Nämnden skall bestå av sju ledamöter, av vilka två utses av vardera parten. Övriga tre ledamöter, däribland ordföranden, jämte suppleanter för dem förordnas av Kungl. Maj:t.

Kostnaderna för prisenämndens verksamhet bestridas med hälften av vardera parten.

Föreskrifter om nämndens verksamhet utfärdas av Kungl. Maj:t.

Ansvarsbestämmelser m. m.

7 §.

1 mom. Den som olovligen tillverkar sprit eller som bereder mäsik i uppenbart syfte att därav olovligen framställa sprit, så ock den som forslar, döljer eller förvarar sprit, som uppenbarligen är olovligen tillverkad, eller mäsik, som uppenbarligen är avsedd för olovlig sprittillverkning, dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Är brottet grovt, vare straffet fängelse eller straffarbete i högst två år.

Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om sprittillverkningen eller mäsikberedningen skett i större omfattning eller i syfte att försälja framställd sprit.

2 mom. Har någon olovligen tillverkat sprit eller berett mäsik i uppenbart syfte att därav olovligen framställa sprit, skola därvid nyttjade redskap samt på stället befintliga förråd av för tillverkningen eller beredningen uppenbarligen avsedda råämnen förklaras förverkade. Påträffas sprit, som olovligen tillverkats, skall spriten, tillika med kärl, vari den förvaras, förklaras förverkad. Vad nu sagts om sprit, som olovligen tillverkats, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om mäsik, som uppenbarligen är avsedd för olovlig sprittillverkning.

3 mom. Den som olovligen tillverkat sprit skall dömas att för den tillverkade myckenheten gälda skatt svarande mot omsättningsskatten för enahanda myckenhet av den spritdryck med en alkoholhalt av 40 volymprocent som har det lägsta utminuteringspriset. Skatten skall utgöra minst 100 kronor.

8 §.

1 mom. Förfogar tillverkare över tillverkad sprit på annat sätt än som är medgivet i denna förordning eller med stöd därav utfärdade föreskrifter, dömes till dagsböter eller fängelse i högst ett år. Är brottet grovt, vare straffet fängelse eller straffarbete i högst två år.

2 mom. Har tillverkare förövat gärning, som avses i 1 mom., skola de förråd av sprit som finnas hos honom och varmed förfarits på otillåtet sätt, jämte de kärl i vilka spriten förvaras, förklaras förverkade.

3 mom. Den som på otillåtet sätt förfogat över sprit skall dömas att för spriten utgiva skatt enligt vad i 7 § 3 mom. sägs.

9 §.

1 mom. Den som tillverkar eller saluhåller för tillverkning av sprit ägnad apparat eller del av dylik apparat med uppenbart syfte att apparaten eller apparatdelen skall komma att nyttjas vid olovlig sprittillverkning eller för

att obehörigen antingen från denaturerad sprit borttaga denatureringsmedlet eller försvaga denatureringen eller göra annan till dryck ej ämnad alkoholhaltig vara användbar därtill,

så ock den som överlåter dylik apparat eller apparatdel, ehuru han har skälig anledning antaga att densamma skall komma att nyttjas för ändamål som nu sagts,

dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader, och vare apparaten och apparatdelen förverkade.

2 mom. Innehar någon i annat fall än i 1 mom. sägs redskap som uppenbarligen är av honom avsett att nyttjas för ändamål som där sägs, dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader, och vare redskapet förverkat.

10 §.

Tillverkar någon olovligen vin eller bryter någon eljest, i annat fall än i 7—9 §§ sägs, mot vad i denna förordning är stadgat eller mot föreskrift som meddelats med stöd av förordningen, dömes till dagsböter.

Brott som nu sagts må, där det ej innefattar olovlig tillverkning av vin eller förfogande över tillverkat vin på otillåtet sätt, åtalas endast efter anmälan av kontrollstyrelsen.

11 §.

Hava flera medverkat till gärning, som i 7 och 8 §§ sägs, gäller vad i 3 kap. 4 och 5 §§ strafflagen är stadgat. Den, till vilken sprit avyttrats eller eljest anskaffats, vare dock ej förfallen till ansvar för annan medverkan än anstiftan.

12 §.

Vad som med stöd av denna förordning inhämtats vid granskning av handelsböcker med tillhörande verifikationer eller eljest vid tillsyn över tillverkning må ej yppas i vidare mån än som erfordras för vinnande av det med kontrollen avsedda ändamålet. Bryter någon häremot, dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader, där ej gärningen är belagd med straff i strafflagen.

13 §.

Vägrar tillverkare att lämna tillträde för kontroll eller att tillhandahålla handelsböcker och övriga till verksamheten hörande handlingar eller att lämna erforderliga varuprov, äger kontrollstyrelsen utsätta vite.

14 §.

Sprit, som på grund av brott mot denna förordning förklarats förverkad, skall om spriten är i försäljningsdugligt skick hembjudas till partihandelsbolaget, som är skyldigt att inköpa den till skäligt pris. Är värdet så ringa, att det ej kan anses motsvara forslingskostnaderna, skall spriten bevisligen förstöras.

Är i fall, då enligt denna förordning förverkande skall äga rum eller skatt erläggas, sådan påföljd uppenbart obillig, må den helt eller delvis eftergivnas.

Värdet av förverkad egendom tillfaller kronan.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961. Förordningens bestämmelser skola äga giltighet redan före ikraftträdandet med avseende på åtgärder, som erfordras för tillämpningen därefter.

2. Genom förordningen upphäves förordningen den 26 februari 1954 (nr 73) angående tillverkning av brännvin; dock skall sistnämnda författning alltjämt äga tillämpning beträffande förhållanden som hänföra sig till tiden före den 1 juli 1961.

3. Rätt att tillverka sprit eller vin, vilken förefinnes före utgången av juni månad 1961, skall äga giltighet även för tiden därefter, och skall därvid anses som om tillstånd meddelats enligt denna förordning.

4. För sprit som tillverkas med användande av majs, utländsk potatis, maniokarot eller andra stärkelsehaltiga utländska råämnen skall tillverkaren erlægga en särskild avgift av 8 öre för varje liter av 50 volymprocents alkoholhalt. Avgiften skall inbetalas förskottsvis till kontrollstyrelsen enligt de närmare anvisningar styrelsen meddelar. För mycket erlagd avgift restitueras på därom av tillverkaren hos kontrollstyrelsen gjord framställning.

5. Förekommer i lag eller författning hänvisning till eller avses däri eljest stadgande, som ersatts genom bestämmelse i den nya förordningen, skall den bestämmelsen i stället tillämpas.

Förslag

till

förordning om försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat

Härigenom förordnas som följer.

Allmänna bestämmelser

1 §.

Med *teknisk sprit* förstås sprit som är avsedd att användas för tekniskt, industriellt, medicinskt, vetenskapligt eller annat likartat ändamål och som är hänförlig till tulltaxenummer 22.08 eller 22.09 A eller B. Vad i denna förordning stadgas om teknisk sprit skall jämväl gälla vin och starköl, avsedda för ändamål som nu sagts.

Teknisk sprit, som denaturerats så att förtäring därav kan betraktas som utesluten, benämnes *starkdenaturerad sprit*.

Med *alkoholhaltigt preparat* förstås vara som innehåller mer än 2,25 volymprocent eller, såvitt avser icke flytande vara, 1,8 viktprocent etylalkohol och som icke är apoteksvara eller hänförlig till tulltaxenummer 22.03—22.08 eller 22.09 A eller B.

Med *partihandelsbolaget* avses det i rusdrycksförsäljningsförordningen omnämnda partihandelsbolaget och med *detaljhandelsbolaget* det i samma förordning omnämnda detaljhandelsbolaget.

2 §.

Kontroll över försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat utövas av kontrollstyrelsen, som skall tillse att försäljningen icke ger anledning till missbruk. Styrelsen äger utfärda de föreskrifter rörande redovisning och särskilda kontrollanordningar som styrelsen finner erforderliga för kontrollens utövande.

Den som försäljer eller i handelssyfte eller för yrkesmässig förbrukning till riket inför teknisk sprit eller alkoholhaltiga preparat ävensom den som

inköper teknisk sprit enligt särskilt tillstånd eller eljest för yrkesmässig förbrukning åligger att på anfordran av kontrollstyrelsen lämna tillträde till de lokaler som användas i verksamheten, tillhandahålla handelsböcker och övriga handlingar hörande till verksamheten samt utan ersättning biträda med behövlig handräckning och lämna erforderliga varuprov. Kontrollen skall såvitt möjligt ske på sådant sätt och på sådan tid att den icke förorsakar hinder i den därav berörda verksamheten.

Beslut, som kontrollstyrelsen meddelat enligt denna förordning, länder omedelbart till efterrättelse där ej annorlunda särskilt förordnas.

3 §.

Teknisk sprit och sådana alkoholhaltiga preparat, som icke äro avsedda för förtäring, må icke säljas inom riket eller hit införas utan att hava denaturerats på sätt kontrollstyrelsen föreskriver eller eljest godkänner. Kontrollstyrelsen må dock, när särskilda skäl därtill äro och fara för missbruk icke föreligger, medgiva att teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat säljas eller införas utan denaturering.

Införsel och försäljning

4 §.

Teknisk sprit må utan särskilt tillstånd införas till riket av partihandelsbolaget. Tillstånd erfordras ej heller i fall då denaturerad teknisk sprit eller alkoholhaltiga preparat införas annorledes än i handelssyfte eller för yrkesmässig förbrukning.

För annan införsel av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat än som avses i första stycket kräves särskilt tillstånd av kontrollstyrelsen.

Vad i andra stycket stadgas skall icke utgöra hinder för transitering eller annan befordran under tullkontroll i enlighet med de föreskrifter generaltullstyrelsen meddelar.

5 §.

1 mom. Försäljning av starkdenaturerad sprit och alkoholhaltiga preparat i annat fall än som nedan i andra stycket avses är, med de inskränkningar som stadgas i denna förordning, tillåten under samma villkor som gälla för drivande av handel i allmänhet.

För försäljning av alkoholhaltiga läkemedel på apotek gälla de särskilda bestämmelser som Kungl. Maj:t meddelar.

2 mom. Teknisk sprit som icke är starkdenaturerad må, förutom av partihandelsbolaget och detaljhandelsbolaget, utan särskilt tillstånd säljas av den som tillverkat varan. För annan försäljning av icke starkdenaturerad sprit, som äger rum annorledes än från apotek, erfordras kontrollstyrelsens tillstånd.

Från apotek må i enlighet med vad Kungl. Maj:t därom förordnar teknisk sprit som icke är starkdenaturerad säljas enligt recept ävensom till annat apotek.

6 §.

Försäljning av teknisk sprit, som icke är starkdenaturerad, må med nedan i andra stycket angivna undantag ske endast till den som erhållit kontrollstyrelsens tillstånd till inköp.

Tillstånd erfordras ej vid inköp av absolut alkohol, koncentrerad sprit, eau-de-vie och vin för apoteksrörelses räkning. Tillstånd erfordras ej heller i fall som avses i 5 § 2 mom. andra stycket. I den mån kontrollstyrelsen så

medgiver, må inköp hos detaljhandelsbolaget, under de villkor styrelsen föreskriver, äga rum utan tillstånd.

7 §.

Teknisk sprit eller alkoholhaltigt preparat må icke tillhandahållas, där särskild anledning föreligger att antaga, att varan är avsedd att användas i berusningssyfte. Ej heller må någon tillhandagå med anskaffande av teknisk sprit eller alkoholhaltigt preparat, där han har anledning till sådant antagande.

8 §.

Iakttagas icke bestämmelserna i denna förordning eller med stöd därav meddelade föreskrifter, må kontrollstyrelsen meddela vederbörande varning. Därest rättelse ej vinnes eller varning ej anses vara tillfyllest, må styrelsen förbjuda försäljning eller, där tillstånd till försäljning, införsel eller inköp meddelats, återkalla sådant tillstånd.

Har tillstånd återkallats eller har tillståndshavare avlidit, åligger det tillståndshavaren eller dödsboet att, i den mån kontrollstyrelsen därom förordnar, sälja sitt lager av icke starkdenaturerad teknisk sprit till partihandelsbolaget, vilket är skyldigt att till skäligt pris inköpa varan.

Ansvarsbestämmelser m. m.

9 §.

Den som säljer annan teknisk sprit än starkdenaturerad sådan utan att äga rätt därtill enligt denna förordning eller överskrider dylik rätt eller bryter mot bestämmelserna i 7 § dömes såsom för olovlig försäljning av rusdrycker enligt 80 § 1 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen.

10 §.

1 mom. Vidtager någon obehörigen med denaturerad sprit eller denaturerat alkoholhaltigt preparat åtgärd, varigenom denatureringen försvagas eller borttages, dömes såsom för olovlig tillverkning av sprit enligt 7 § 1 mom. förordningen om tillverkning av sprit och vin.

2 mom. Den som säljer eller tillhandagår med anskaffande av teknisk sprit eller alkoholhaltigt preparat, varmed vidtagits åtgärd som i 1 mom. avses, så ock den som forslar, döljer eller förvarar sådan vara, dömes, där han haft skälig anledning antaga att med varan vidtagits åtgärd som nu sagts, såsom för olovlig försäljning av rusdrycker enligt 80 § 1 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen.

11 §.

Den som för obehörigt ändamål använder teknisk sprit, som han inköpt eller till riket infört enligt bestämmelserna i denna förordning, så ock den som icke ställer sig till efterrättelse villkor, förbundet med inköps- eller införseltillstånd, dömes, där han ej är förfallen till ansvar enligt lagen om straff för varusmuggling, till dagsböter.

12 §.

Bryter någon i annat fall än i 9—11 §§ sägs mot vad i denna förordning är stadgat eller mot föreskrift, som meddelats med stöd av förordningen, dömes till böter, högst trehundra kronor.

13 §.

Begår någon brott som avses i 9—11 §§ skola, om det ej är uppenbart obilligt, hos honom befintliga förråd av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat tillika med kärl och emballage förklaras förverkade. Vad nu stadgats skall även gälla redskap, som nyttjats i fall, varom i 10 § sägs.

Förverkad egendom tillfaller kronan.

Den som förövat gärning som avses i första stycket skall, om det ej är uppenbart obilligt, dömas att för teknisk sprit eller alkoholhaltigt preparat, varmed han förfarit obehörigen, gälda skatt med 20 kronor för liter.

14 §.

Hava flera medverkat till gärning, som i 9 och 10 §§ sägs, gäller vad i 3 kap. 4 och 5 §§ strafflagen är stadgat. Den, till vilken teknisk sprit eller alkoholhaltigt preparat avyttrats eller eljest anskaffats, vare dock ej förfallen till ansvar för annan medverkan än anstiftan.

15 §.

Vad som inhämtats vid tillsyn enligt denna förordning må ej yppas i vidare mån än som erfordras för vinnande av det med tillsynen avsedda ändamålet. Bryter någon häremot, dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader, där ej gärningen är belagd med straff i strafflagen.

16 §.

Brott som avses i 11 och 12 §§ må av åklagare åtalas endast efter anmälan av kontrollstyrelsen.

17 §.

Vägrar försäljare, importör eller köpare, som avses i 2 § andra stycket, att lämna tillträde för kontroll eller att tillhandahålla handelsböcker och övriga till verksamheten hörande handlingar eller att lämna erforderliga varuprov äger kontrollstyrelsen utsätta vite. Motsvarande skall gälla då försäljning enligt 8 § andra stycket underlåtes.

18 §.

Teknisk sprit eller alkoholhaltigt preparat, som inkommit till riket och som enligt denna förordning icke får införas, må, därest varan icke enligt lagen om straff för varusmuggling skall vara förverkad och hinder ej heller eljest möter mot utförelse av varan, återutföras på de villkor och i den ordning tullstadgan föreskriver i fråga om returfortullning. Återutföres ej varan inom föreskriven tid, skall därmed förfaras på sätt kontrollstyrelsen föreskriver.

Beträffande återutförelse av icke denaturerad teknisk sprit skall i tillämpliga delar gälla vad i 86 § 1 mom. första stycket rusdrycksförsäljningsförordningen stadgas i fråga om återutförelse av rusdrycker.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961. Förordningens bestämmelser skola äga giltighet redan före ikraftträdandet med avseende på åtgärder som erfordras för tillämpningen därefter.

2. Genom förordningen upphävas förordningen den 1 juli 1918 (nr 508) angående handel med skattefri sprit,

förordningen den 1 juli 1918 (nr 564) angående vissa alkoholhaltiga preparat m. m. samt

kungörelsen den 6 maj 1955 (nr 254) angående försäljning och införsel av rusdrycker för särskilda ändamål,

dock att de upphävda författningarna alltjämt skola äga tillämpning beträffande förhållanden som hänföra sig till tiden före den 1 juli 1961.

3. Tillstånd, medgivande, föreskrift och förbud, som meddelats med stöd av de upphävda författningarna, skola äga giltighet även för tiden efter utgången av juni månad 1961 som om de meddelats enligt den nya förordningen.

4. Förekommer i lag eller författning hänvisning till eller avses däri eljest stadgande, som ersatts genom bestämmelse i den nya förordningen, skall den bestämmelsen i stället tillämpas.

Förslag

till

förordning om ändring i förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) angående skatt å spritdrycker och vin

Härigenom förordnas, att 1 §, 2 § 1 och 3 mom. samt 3 och 4 §§ förordningen den 24 maj 1957 angående skatt å spritdrycker och vin¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives *samt att* förordningens rubrik skall hava följande ändrade lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Förordning angående skatt å spritdrycker och vin

Förordning om skatt på sprit och vin

1 §.

1 §.

För spritdrycker och vin, som försäljas här i riket, skall omsättningsskatt erläggas till staten i den utsträckning och i den ordning nedan sägs. För spritdrycker skall tillika erläggas utskänkningsskatt i enlighet med bestämmelserna i denna förordning.

Till staten skall enligt bestämmelserna i denna förordning erläggas omsättningsskatt för sprit och vin samt för spritdrycker därjämte utskänkningsskatt.

2 §.

2 §.

1 mom. Omsättningsskatt upptages vid detaljhandelsbolagets inköp av spritdrycker och vin och utgår, där ej annat i 2 mom. stadgas,

a) för spritdrycker dels med en grundavgift av 11 kronor 60 öre för liter, om dryckens alkoholhalt överstiger 40 volymprocent, 10 kronor 40 öre för liter, om alkoholhalten är lägst 35 volymprocent och högst 40 volymprocent, 8 kronor 50 öre för li-

1 mom. Omsättningsskatt upptages vid detaljhandelsbolagets inköp av sprit och vin och utgår, där ej annat i 2 mom. stadgas,

a) för sprit dels med en grundavgift av 11 kronor 60 öre för liter, om spritens alkoholhalt överstiger 40 volymprocent, 10 kronor 40 öre för liter, om alkoholhalten är lägst 35 volymprocent och högst 40 volymprocent, 8 kronor 50 öre för liter, om

¹ Senaste lydelse av 2 § 1 mom. se 1958:30.

(Nuvarande lydelse)

ler, om alkoholhalten är lägst 30 volymprocent men understiger 35 volymprocent samt 8 kronor, om alkoholhalten understiger 30 volymprocent, och dels med en procentavgift motsvarande 50 procent av utminuteringspriset; samt

b) för vin, — — — av utminuteringspriset.

Utminuteringspriset utgöres — — — varornas utminuteringspriset.

3 m o m. För *spritdrycker*, som inköpas hos partihandelsbolaget eller införes till riket jämligt bestämmelser, meddelade av Kungl. Maj:t med stöd av 6 § 3 mom. eller 12 § 5 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen, skall omsättningsskatt utgå med en grundavgift av 2 kronor 70 öre för liter. Sådan skatt skall dock icke utgå för *spritdrycker*, som skola användas för tillverkning av varor, vilka enligt apoteksvarustadgan äro att hänföra till apoteksvaror, eller för *spritdrycker*, som av apotek skola utlämnas mot vederbörligt recept.

3 §.

1 m o m. Sker inköp av *spritdrycker* och vin hos partihandelsbolaget, skall vid *dryckernas* betalning omsättningsskatt för *desamma* erläggas till detta bolag; och åligger det bolaget att i den ordning, Kungl. Maj:t bestämmer, till statsverket inleverera omsättningsskatten.

2 m o m. Vid inköp av *spritdrycker* och vin annorledes än hos partihandelsbolaget åligger det detaljhandelsbolaget att senast den femtonde dagen i månaden näst efter den, under vilken inköpet ägt rum, antingen å kontrollstyrelsens postgirokonto eller å statsverkets checkräkning i riksbanken för kontrollstyrelsens räkning insätta å *dryckerna* belöpande omsättningsskatt. Till grund för procentavgiften skall läggas varans be-

(Föreslagen lydelse)

alkoholhalten är lägst 30 volymprocent men understiger 35 volymprocent samt 8 kronor, om alkoholhalten understiger 30 volymprocent, och dels med en procentavgift motsvarande 50 procent av utminuteringspriset; samt

b) för vin, — — — av utminuteringspriset.

Utminuteringspriset utgöres — — — varornas utminuteringspriset.

3 m o m. För *teknisk sprit* som av annan än detaljhandelsbolaget inköpes hos partihandelsbolaget eller som införes till riket för att användas i denaturerat skick för tillverkning av varor hänförliga till tulltaxenummer 22.09 C, 33.04 A och 33.06 A eller ock i odenaturerat skick skall omsättningsskatt utgå med 2 kronor 70 öre för liter. Sådan skatt skall dock icke utgå för odenaturerad teknisk sprit, som under särskild kontroll skall användas för annat ändamål än tillverkning av nyss angivna varor. Skatt skall ej heller utgå för odenaturerad teknisk sprit, som skall användas för tillverkning av apoteksvaror eller är avsedd att av apotek utlämnas mot vederbörligt recept.

3 §.

1 m o m. Sker inköp av *sprit* eller vin hos partihandelsbolaget, skall vid *varans* betalning omsättningsskatt för *densamma* erläggas till detta bolag; och åligger det bolaget att i den ordning, Kungl. Maj:t bestämmer, till statsverket inleverera omsättningsskatten.

2 m o m. Vid inköp av *sprit* eller vin annorledes än hos partihandelsbolaget åligger det detaljhandelsbolaget att senast den femtonde dagen i månaden näst efter den, under vilken inköpet ägt rum, antingen å kontrollstyrelsens postgirokonto eller å statsverkets checkräkning i riksbanken för kontrollstyrelsens räkning insätta å *varan* belöpande omsättningsskatt. Till grund för procentavgiften skall läggas varans beräknade

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

räknade utminuteringspris. Detaljhandelsbolaget skall senast den tjugonde dagen i månaden näst efter den, under vilken inköpet ägt rum, till kontrollstyrelsen avlämna en till riktigheten bestyrkt uppgift rörande köpeskillingens storlek, däri inberäknad tull- och fraktkostnad.

3 m o m. Den, som enligt kontrollstyrelsens i föreskriven ordning meddelade tillstånd till riket inför *spritdrycker för vetenskapligt, medicinskt, farmaceutiskt, tekniskt, industriellt eller likartat ändamål*, skall genom insättning antingen å kontrollstyrelsens postgirokonto eller å statsverkets checkräkning i riksbanken för kontrollstyrelsens räkning erlægga å *dryckerna* belöpande omsättningsskatt. Importören har att, om så påfordras, i samband med ansökning om införseltillstånd hos kontrollstyrelsen ställa av styrelsens godkänd säkerhet för å *spritdryckerna* belöpande omsättningsskatt. Det åligger kontrollstyrelsen att vid beviljandet av tillstånd till införseln meddela de föreskrifter, som erfordras för erhållande av en betryggande kontroll å utgörandet av omsättningsskatten, ävensom att övervaka, att skatten vederbörligen inbetalas till statsverket.

4 §.

Näringsidkare, som vill ur riket *utföra i Sverige framställda tillverkningar, hänförliga under förordningen den 1 juli 1918 angående vissa alkoholhaltiga preparat m. m.*, må i *den omfattning och under de villkor Kungl. Maj:t* bestämmer kunna *erhålla rätt att vid utförsel av sålunda framställd vara* återbekomma sådan omsättningsskatt, som i 2 § 3 mom. avses och som erlagts för den i exportvaran ingående spriten.

utminuteringspris. Detaljhandelsbolaget skall senast den tjugonde dagen i månaden näst efter den, under vilken inköpet ägt rum, till kontrollstyrelsen avlämna en till riktigheten bestyrkt uppgift rörande köpeskillingens storlek, däri inberäknad tull- och fraktkostnad.

3 m o m. Den, som enligt kontrollstyrelsens tillstånd till riket inför *teknisk sprit*, skall genom insättning antingen å kontrollstyrelsens postgirokonto eller å statsverkets checkräkning i riksbanken för kontrollstyrelsens räkning erlægga å *spriten* belöpande omsättningsskatt. Importören har att, om så påfordras, i samband med ansökning om införseltillstånd hos kontrollstyrelsen ställa av styrelsen godkänd säkerhet för å *spriten* belöpande omsättningsskatt. Det åligger kontrollstyrelsen att vid beviljandet av tillstånd till införseln meddela de föreskrifter, som erfordras för erhållande av en betryggande kontroll å utgörandet av omsättningsskatten, ävensom att övervaka, att skatten vederbörligen inbetalas till statsverket.

4 §.

Näringsidkare, som ur riket *utfört här framställda alkoholhaltiga preparat*, må under de villkor *kontrollstyrelsen* bestämmer återbekomma sådan omsättningsskatt, som avses i 2 § 3 mom. och som erlagts för den i exportvaran ingående spriten.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961.

Förslag

till

**förordning om ändring i förordningen den 18 juni 1864 (nr 41 s. 1)
angående utvidgad näringsfrihet**

Härigenom förordnas, att § 7 mom. 2 förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet skall upphöra att gälla samt att § 8 samma förordning¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

§ 8.

Vad genom § 1 är stadgat om rättighet att idka handel eller annat näringsfång äger icke tillämpning å:

- a) bokhandel eller boktryckeri;
- b) försäljning av *brännvin samt handel med andra brända eller destillerade spirituösa drycker*;
- c) källare-, vinskänks-, — — — särskilt stadgat.

§ 8.

Vad genom § 1 är stadgat om rättighet att idka handel eller annat näringsfång äger icke tillämpning å:

- a) bokhandel eller boktryckeri;
- b) *tillverkning och försäljning av sprit, vin, starköl och öl samt rening av sprit*;
- c) källare-, vinskänks-, — — — särskilt stadgat.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961; dock att äldre bestämmelser alltjämt skola äga tillämpning beträffande förhållanden som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till statsrådsprotokollet den 10 februari 1961. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

- I. Inledning, s. 14.
- II. Allmänna synpunkter, s. 14—17.
- III. Tillverkning av sprit och vin, s. 18—25.
- IV. Försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat, s. 25—36.
- V. Beskattningen av teknisk sprit, s. 36.
- VI. Departementschefens hemställan, s. 37.

I fråga om innehållet i lagrådets den 20 mars 1961 avgivna utlåtande samt det propositionen bilagda statsrådsprotokollet över finansärenden för den 23 mars 1961 tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen (s. 42—44).

¹ Senaste lydelse av § 8 se 1949:724.

Utskottet

I den förevarande propositionen framlägges förslag till ny lagstiftning om tillverkning av sprit och vin samt om försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat. De nya bestämmelserna, som är avsedda att träda i kraft den 1 juli innevarande år, grundas på inom kontrollstyrelsen upprättade förslag, vilka i huvudsak tillstyrkts av de hörda remissinstanserna och därefter blivit föremål för överarbetning inom finansdepartementet.

Den nu gällande brännvinstillverkningsförordningen föreslås skola ersättas med en ny förordning, i vilken även inarbetats näringsfrihetsförordningens föreskrifter om tillverkning av vin. Vidare förordas att de nuvarande författningsbestämmelserna om handeln med sprit, vin och starköl för tekniska och andra särskilda ändamål samt med alkoholhaltiga preparat skall sammanföras i en förordning. De i de båda nya förordningarna upptagna bestämmelserna ersätter ett flertal äldre författningsföreskrifter, som i väsentliga delar härrör från tiden 1918—1926 och som nu i åtskilliga hänseenden moderniserats och utformats i närmare överensstämmelse med motsvarande stadganden i andra författningar av **liknande art**.

I likhet med departementschefen anser utskottet, att gällande bestämmelser om tillverkning av sprit och vin samt om införsel och försäljning av teknisk sprit o. d. är föråldrade och i behov av omarbetning. De önskemål, som framförts under remissbehandlingen, har i stort sett blivit tillgodosedda genom departementsförslagen, vilka innebär förenklingar och förbättringar i betydelsefulla hänseenden för berörda näringsutövare. Utskottet anser sig därför böra tillstyrka de i propositionen framlagda förslagen. De i anledning därav påkallade ändringarna i rusedrycksförsäljningsförordningen behandlas av utskottet i annat sammanhang.

Vid sin granskning av de vid propositionen fogade författningsförslagen har utskottet inte heller funnit anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 122, antaga de vid propositionen fogade förslagen till

- 1) förordning om tillverkning av sprit och vin;
- 2) förordning om försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat;
- 3) förordning om ändring i förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) angående skatt å spritdrycker och vin; samt
- 4) förordning om ändring i förordningen den 18 juni 1864 (nr 41 s. 1) angående utvidgad näringsfrihet.

Stockholm den 4 maj 1961

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Jansson*, Spetz, fröken Ranmark, herrar Gustaf Elofsson, Oscar Carlsson, Gösta Jacobsson och Kronstrand; samt

från andra kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Kärrlander, Wiklund i Öjebyn, Engkvist, Magnusson i Borås, Christenson i Malmö, Darlin, Kristenson i Göteborg, Nilsson i Tvärålund och fru Nettelbrandt*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.